

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - קט"ז

1. מעשה בגט שנמצא בסורא והיה כתוב בו 'בעיר סורא אני ענן בר חייא מנהרדעא ... גרשתי וכו'', ואשתו טענה שהגט שייך לה. בדקו רבנן ומצאו מלבדו רק ענן בר חייא שמוצאו מחגרא וגר עתה בנהרדעא. והעידו עדים שביים כתיבת הגט, ההוא מחגרא היה עמם ולא בסורא. האם מותרת? אביי: מודה אני שכאן לא חוששים כיון שמעידים שלא היה בסורא, ובדקו ולא מצאו אחר מלבדם. רבא: מודה אני שכאן חוששים, שמא הגיע לסורא בגמל פורח, או בקפיצה ע"י שם, או שציוה עדים קודם והם הרי צריכים לכתוב מקום המצאם.
2. כיצד מדובר שהיה 'קטטה בינו לבינה'?
אין לפרש: באומרת לבעלה גרשיני. כיון שכל הנשים אומרות כך לבעליהן בשעת מריבה.
אין לפרש: באומרת לבעלה גירשתי. כיון שפסק רב המנוא: שנאמנת, חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה, וא"כ אינה צריכה לומר מת בעלי. אלא - באומרת גירשתי בפני פלוני ופלוני, ושאלנום ואמרו: לא היו דברים מעולם ונתברר ששיקרה.
3. מה הטעם שאשה אינה נאמנת לומר מת בעלי במקרה של קטטה?
רב חנינא: חוששים שמשקרת. **רב שימי בר אשי:** חוששים שרק מדמה שמת. **הנפק"מ:** כשהתחיל הוא בקטטה, לא תשקר, אבל יתכן שתדמה.
4. היה קטטה ביניהם והלך למדינת הים ובא עד ואמר שמת. האם נאמן? צדדי הספק: האם נאמנות עד אחד כיון שבמילתא דעבידא לאיגלווי לא משקר, ואף כאן. או שנאמן משום שהיא מדייקת וכאן לא תדייק, תיקו.
5. לרבי יהודה נאמנת להעיד על מות בעלה, רק אם באה בוכה ובגדיה קרועין וכו'. מה טענו לו חכמים בברייתא?
 לדברך שוטה שדרכה ללכת בבגדים קרועים ואין בכך הוכחה, לא תנשא על פי עדותה. אלא ההלכה שאף ללא סימני אבילות תנשא. מעשה באשה שבאה לרבי יהודה להעיד שבעלה מת, לפני כניסתה יעצו לה החכמים 'ספדי בעלך, קרעי בגדיך, סתרי שערך'. ולא שאילפוח לשקר אלא שהם סברו כרבנן, ואמרו לה שתעשה כך כדי שרבי יהודה לשיטתו יתירה.
6. מהו המעשה שהיה, שבגללו תיקנו חכמים שאשה נאמנת להעיד על מות בעלה?
 בסוף ימי קציר חטין, הלכו עשרה בני אדם לקצור, נשך נחש את אחד מהן ומת, ובאת אשתו והודיעה לבית דין, ושלוהו ומצאו כדבריה.
7. בית הלל: שמענו שנאמנת רק בבאה מן הקציר ובאותה מדינה, כמעשה שהיה. בית שמאי: נאמנת לא רק כמעשה שהיה, מה טענו זה לזה בברייתא?
בית שמאי: כשם שתודו שאף בבאה ממסיק ומבציר אין לחלק, כך בבאה ממדינה אחרת אין לחלק, ומה שהוזכרו פריטים אלו משום שכך היה המעשה עונים בית הלל: לגבי מדינה אחרת יש לחלק שבאותה מדינה שמצויים אנשים שיוודעים מה קרה לבעלה, מפחדת לשקר, אבל ממדינה אחרת שלא מצויים אנשים לא מפחדת.
עונים בית שמאי: אף במדינה אחרת מצוי שיירות. ובמשנה מבואר שחזרו בית הלל להורות כבית שמאי.
8. היכן עוד מצינו שנחלקו על ההלכה אם נתקנה דוקא כמעשה שהיה?
המעשה - באדם שהעביר מי חטאת ואפר חטאת בירדן ובספינה, ונמצא כזית מן המת תחוב בקרקעית של ספינה והאהיל הכלי ונטמאו המים. **באותה שעה אמרו - לרבנן:** לא ישא אדם מי חטאת ואפר חטאת ויעבירם בירדן ובספינה, ולא יעמוד בצד זה ויזרק לצד אחר, ולא ישיטם על פני המים, ולא ירכיבם לא על גבי בהמה ולא על גבי חברו - אלא אם כן היו רגליו נוגעות בקרקע, אבל מעבירם על הגשר - בירדן ובשאר נהרות. **לרבי חנניא בן עקיבא:** לא אמרו אלא ירדן ובספינה וכמעשה שהיה.
9. מדוע מחלוקת רבנן ור"ח בן עקיבא בענין האם אסרו 'כמעשה שהיה' לא בהכרח תלויה במחלוקת בית הלל ובית שמאי לגבי נאמנות אשה?
יאמרו רבנן - אף לבית הלל, לגבי אשה נאמנת רק באותה מדינה משום הטעם שיראה לשקר, אבל במי חטאת אין חילוק בין ירדן לשאר נהרות. **יאמר רבי חנניא בן עקיבא -** אף לבית שמאי, לגבי אשה שנאמנותה משום שמדייקת, אכן לא חילקו בין מקום קרוב למקום רחוק. אבל לגבי מי חטאת כל הגזירה היא משום מעשה שהיה, בוודאי גזרו כמו המעשה.